

Ministerie van Klimaat en
Groene Groei

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
2514 CV DEN HAAG

Datum 24 november 2025
Betreft Nadere vragen over het Europees actieplan voor windenergie

Geachte Voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de nadere vragen over het Europees actieplan voor windenergie, gesteld door fractieleden van de BBB (178384) ingezonden op 15 oktober 2025.

Sophie Hermans
Minister van Klimaat en Groene Groei

Klimaat en groene Groei

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000003952069570000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/kgg

Ons kenmerk

KGG / 102311995

Uw kenmerk

178384

178384

1

U geeft in uw beantwoording aan dat de vogelsterfte door wind op zee wordt ingeschat op basis van modellen. Hierin wordt op basis van de meest recente wetenschappelijke inzichten en best beschikbare methodes gemodelleerd wat de impact van een windpark per vogelsoort is. Daar waar kennis ontbreekt worden "worst-case" aannames gebruikt. De daadwerkelijke gevolgen worden hiermee zo goed als mogelijk bepaald. Deze zijn uitgaande van uw beantwoording gering. Toch zijn recent windmolens tijdelijk stilgezet vanwege de vogeltrek. Waarom worden dergelijke keuzes gemaakt als de modellen hier geen aanleiding toe geven?

Ons kenmerk

KGG / 102311995

Antwoord

De Europese Vogelrichtlijn verplicht tot het zoveel mogelijk beperken van vogelslachtoffers. Hoewel de impact van wind op zee op grond van de modellen gering is kunnen de effecten nog verder omlaag gebracht worden wanneer windturbines tijdens de vogeltrek op een beperkt aantal momenten in het voor- en najaar worden stilgezet. Op die momenten kan een relatief groot deel van vogelslachtoffers worden voorkomen tegen beperkte opbrengstverliezen van het betreffende windpark. Om die reden is er in de kavelbesluiten een voorschrift opgenomen dat, de vergunninghouder van het windpark gedurende migratieperiodes het aantal rotaties per minuut per windturbine tot minder dan twee terugbrengt.

2

Ook vragen de leden van de BBB-fractie of er aan de vergunningen van windmolens op zee net als aan die van sommige windmolens op land monitoringverplichtingen worden gekoppeld. Zo niet, dan ontvangen deze leden hierop graag een toelichting.

Antwoord

Indien er via het kavelbesluit mitigerende maatregelen worden opgelegd is er ook een monitoringsplicht. In sommige windparken op zee kunnen, naast onder genoemde algemene monitoringsprojecten, extra monitoringsverplichtingen worden opgelegd. Dit wordt gedaan om effectiviteit van mitigerende maatregelen te evalueren, die als onderdeel van de kavelbesluiten zijn verplicht.

Vanuit het Rijk zijn verschillende monitoringsprojecten opgezet in het kader van de diverse onderzoeksprogramma's zoals Wind op Zee Ecologisch Programma (Wozep), Monitoring-Onderzoek-Natuurversterking-Soortbescherming (MONS) en Digitalisering Ecologische Monitoring (DEM). Voor vogels en vleermuizen worden in windparken radars geplaatst. Bij 5 bestaande windparken staan vogelradars die vogels tot 6 kilometer afstand en 1,5 kilometer hoogte detecteren. De vogelradar verzamelt gegevens over vliegrichting, snelheid, afstand, en de grootte van de vogels.

In een viertal windparken zijn vleermuismicrofoons actief, en ontvangers van het Motus-netwerk (hiermee worden de signalen ontvangen van gezenderde vleermuizen). Uit het geluid van vleermuizen zijn lichaamsgrootte, vlieggedrag, omgeving en prooiotype op te maken. Ook bij de toekomstige windparken is meetapparatuur voor vogels en vleermuizen voorzien.

3

In sommige gevallen wordt aan de vergunning een verplichting tot monitoring gekoppeld, zodat het effect van de maatregelen op vogel- en vleermuissterfte kan worden gevolgd. Deze monitoring vindt echter niet systematisch of landelijk dekkend plaats. Waarom niet? Deze leden van de BBB-fractie ontvangen hierop graag een toelichting.

Ons kenmerk
KGG / 102311995

Antwoord

Bij windparken op zee geldt dat afhankelijk van de situatie een monitoringsverplichting wordt opgelegd. Bij de eerste vergunningen onder de Wet windenergie op zee, dit zijn de parken vanaf windpark Borssele, bestond er nog niet genoeg informatie over de beschikbaarheid en technische haalbaarheid van het gebruik van monitoringsapparatuur voor de situatie op zee. In de vergunningen zit de verplichting om mee te werken aan de algemene monitoring onderzoeken die via eerder genoemde programma's worden uitgezet. Daarnaast zijn verplichtingen tot mitigatie en monitoring afhankelijk van de lokale situatie. Wanneer er grotere druk op lokale populaties wordt verwacht zal er eerder mitigatie en monitoring nodig zijn. Dit wordt dan in de betreffende kavelbesluiten als verplichtend voorschrift opgenomen.

4

De toepassing van Aircraft Detection Lighting Systems (ADLS) wordt onderzocht met een proefproject in kavel VI van windenergiegebied Hollandse Kust (west). Bij een positief resultaat kan ADLS in toekomstige kavelbesluiten bindend voorgeschreven worden, mits aan alle (internationale) randvoorwaarden kan worden voldaan. De leden van de fractie van de BBB vragen waarom de minister niet kiest voor een verplichting van ADLS bij een positief resultaat en als aan de (internationale) randvoorwaarden wordt voldaan.

Antwoord

Het kabinet wacht eerst testresultaten af voor een verdere beslissing wordt genomen. Afhankelijk van deze pilot zal er afstemming gezocht moeten worden met betrokken partijen als ILT, Kustwacht en het ministerie van IenW. Dan wordt besproken hoe het gegaan is sinds de introductie en of er eventuele knelpunten zijn. Het kabinet is voornemens bij positief resultaat dit bij komende kavelbesluiten voor te schrijven.

5

De leden van de BBB-fractie stellen dat gebieden met veel windmolens zoals Noord-Holland Noord inmiddels op een "red light district" lijken. De molens verstoren het nachtelijk duister in het landelijk gebied. Sinds oktober 2023 is de Regeling specifieke uitkering naderingsdetectie op land van kracht die provincies ondersteunt bij de financiering van naderingsdetectie.⁴ Voor bestaande turbines met een SDE(+)-beschikking is een kostenverdeling afgesproken (60% windsector, 20% provincie, 20% rijk). Provincies kunnen hiervoor een eigen subsidieregeling opstellen. Voor nieuwbouwprojecten worden de kosten van naderingsdetectie sinds 2023 meegenomen in de SDE++-bedragen. De regeling is verlengd tot september 2025. Hoeveel provincies hebben uiteindelijk gebruik gemaakt van de regeling? Hoeveel procent van de windmolens die rode lichten hebben beschikt inmiddels

over naderingsdetectie? Overweegt u een overgangstermijn waarna dit verplicht wordt? Zo niet, dan ontvangen deze leden daarop graag een toelichting.

Antwoord

Vanaf oktober 2023 tot september 2025 was de 'Regeling specifieke uitkering naderingsdetectie' op land van kracht. Met deze regeling ondersteunt het Rijk de financiering van naderingsdetectie bij bestaande windparken. Zeven provincies hebben hier gebruik van gemaakt en hebben inmiddels een Specifieke uitkering ontvangen. Provincies kunnen een subsidieregeling openstellen voor eigenaren van windparken. Omdat een aantal van de provinciale subsidieregelingen nog open staat voor aanvragen of nog wordt opengesteld, is nog geen totaaloverzicht beschikbaar over het aantal windparken dat gebruik heeft gemaakt van de subsidieregelingen.

De 'Regeling specifieke uitkering naderingsdetectie' betreft een vrijwillige regeling voor provincies t.a.v. bestaande windparken. De regeling is verlengd om provincies voldoende tijd te geven om hier gebruik van te maken. Voor nieuwe windparken worden de kosten van naderingsdetectie sinds 2023 meegenomen in de SDE++-bedragen.

De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat is verantwoordelijk voor de nieuwe milieuregels voor windturbines op land. Het Ontwerpbesluit 'Windturbines Leefomgeving' maakt het mogelijk dat een naderingsdetectiesysteem wordt toegepast op verzoek van de exploitant van de windturbine. Het betreft geen algemene verplichting. De aard van de omgeving van het windpark speelt namelijk een rol bij hinderbeleving door omwonenden. Zo zal obstakelverlichting van windturbines in een havengebied met veel andere achtergrondverlichting en weinig omwonenden minder hinderlijk zijn dan obstakelverlichting in een landelijk gebied met weinig andere verlichting. In een havengebied heeft naderingsdetectie in het algemeen weinig toegevoegde waarde om hinder te voorkomen. In de Nota van Toelichting van het Ontwerpbesluit¹ wordt dit nader toegelicht.

¹ Zie de documenten bij ontwerpbesluit Windturbines leefomgeving op Platform Participatie
<https://www.platformparticipatie.nl/windturbinesleefomgeving/ontwerpbesluit-windturbines-leefomgeving/documenten-ontwerpbesluit-windturbinesleefomgeving/default.aspx#folder=2566926>